

Tatăl și Logodnicul

de Anton Cehov

— Am auzit că te -nsori! — se adresă lui Petru Petrovici Milkin, unul din cunoscuții săi, la un bal ce avea loc la o vilă.
— Pe când logodna?

— De unde ai scos dumneta că mă -nsor?—izbucni Milkin. — Ce prost îți-a spus asta?

— Toată lumea o spune, și-apoi se vede după toate cele... N-are niciun haz să te-ascunzi... Ți se pare că noi nu știm nimic, dar noi îți cunoaștem toate socotelile! he-he-he... Se vede după toate... Zile întregi petreci la Kondrașkini, acolo stai la dejun, la masă, le cînți romanțe... Te plimbi numai cu Nastenka Kondrașkina, îi aduci flori... Cine nu vede toate astea! Dăunăzi mă întâlnește însuș Kandrașkin-tatăl și -mi spune că afacerea voastră e cași hotărîtă și că îndată ce vă mutați în oraș, faceți nunta... Dă Doamne să fie așa! Nu atît de dumneta mă bucur, cit de însuș Kandrașkin... Are șapte fete sărmanul! șapte fete! Știi dumneta ce înseamnă asta? Macar una de l-ar ajuta Dumnezeu s-o mărite...

— Ei lucrul dracului... — se gîndi Milkin. — Aista-i al zecelea care -mi spune despre căsătoria cu Nastenka. Și de unde au scos-o ei lua-i-ar dracul pe toți! De acolo că stau la masă în fiecare zi la Kandrașkini, și mă plimb cu Nastenka... Nu mai merge așa, trebuie să pun capăt acestor zvonuri, căci altminteri nici nu știi cum te însoară blestemații iștia! am să mă duc mine să mă explic cu imbecilul ista de Kandrașkin, ca să nu mai tragă nădejde degeaba, și-apoi... sănătate!

A doua zi după discuția descrisă, Milkin, simțînd în el sfială și oarecare teamă, intră în cabinetul consilierului de curte Kandrașkin.

— A, Petre Petrovici ! îl întâlnești stăpînul casei. — Ce mai zici ? Ți s-a urît, îngerule ? he-he-he... Nastenka vine îndată... A fugit pentru un minut la Gusevi...

— Eu, la drept vorbind, n-am venit la Nastasia Kirilovna, îngînă Milkin, frecîndu-și de emoție un ochiu : — ci la dumnevoastră... Trebuie să vorbesc cu dumnevoastră despre anumite lucruri... Mi-a intrat ceva într-un ochiu...

— Și despre ce anume vrei să-mi vorbești ? — clipi cu un ochiu Kandrașkin. — He-he-he... Dar ce ești așa de timid astăzi ? Ah, tinereță, tinereță ! Mare năcaz cu voi, tinerii ! Știu eu despre ce vrei să-mi vorbești ! He-he-he... De mult trebuia s-o faci...

— La drept vorbind... într-un fel... chestia, vedeți, stă într-aceia că eu... am venit să-mi iau rămas bun dela dumnevoastră... mine plec...

— Adică cum pleci ? — întrebă Kandrașkin, holbînd ochii.

— Foarte simplu... Plec și pace bună ! Imi dați voe să vă mulțămesc pentru ospitalitatea dumnevoastră amabilă... Ficele dumnevoastră sînt așa de bune... Niciodată n-am să uit clipele pe care...

— Dă-mi voe... — se roși Kandrașkin. — Nu te prea înțeleg... Firește, fiecare om are drept să plece... Dumneata poți să faci tot ce-ți place, dar, dragul meu, dumneata... dai înapoi... Nu-i cîstit asta ?

— Eu... eu... nu știu, cum adică dau înapoi ?

— Veneai la noi toată vara, mîncai, beai, ne dădeai speranțe, făceai aici serenade cu fetele toată ziua și toată noaptea și deodată, poftim, plec !

— Eu... eu nu dădeam speranțe...

— Desigur, n-ai făcut nicio propunere, dar oare nu se vedea încotro duce purtarea dumitale ? În fiecare zi luai masa, te plimbai la braț cu Nastenka noapți întregi... Oare asemenea lucruri se fac așa fără nici un scop ? Numai logodnicii minîncă în fiecare zi, și de n-ai fi logodnic, crezi că te-aș mai hrăni de pomană ? Așa-i ! Nu-i cîstit asta ! Nici nu vreau să aud ! Fă imediat propunere, căci altfel eu...

— Nastasia Kirilovna i-o fată foarte drăguță... o domnișoară bună... Eu o stimez și... o soție mai bună decît ea nici n-aș dori, dar... noi nu ne potrivim în idei, în păreri.

— Și asta-i o pricină ? — zimbi Kandrașkin. — Numai asta ? Suflețelul meu, cum crezi tu că se poate găsi o soție care să samene în păreri bărbatului ? Ei, tinere, tinere ! Sfântă naivitate ! Când te pocnește cu cite o teorie, te apucă căldurile... he-he-he... Zău așa... Acum nu vă potriviți în păreri, dar veți trăi puțin împreună și toate asperitățile acestea s-or netezi ca prin farmec... Pavajul cit e nou, mergi greu pe el, însă după ce s-a învechit puțin, devine admirabil.

— Așa-i, dar... eu nu sint vrednic de Nastasia Kirilovna...

— Ba ești vrednic, foarte vrednic ? Nu vorbi fleacuri ! Ești un băiat bun !

— Dumnevoastră nu cunoașteți toate defectele mele... sint sărac...

— N-are a face ! Ai leafă și ce-ți mai trebuie...

— Sint... un bețiv...

— Nu te-am văzut niciodată beat ! făcu cu minile Kondrașkin.—Tinerimea nu poate să nu bee. Am fost și eu tinăr... îmi plăcea și mie vinul. Fără asta nu se poate...

— Eu însă... beau cu patimă... Am un vițiu moștenit !

— Nu cred ! Un băiat așa de cuminte și să bee cu patimă ! Nu cred !

— Nu-i chip să-l înșeli pe dracul ista ! — se gândi Milkin. Vrea cu orice preț să scape de fete !

— Pe lingă că sufăr de patima băuturii, — continuă el cu glas tare, eu mai am și alte viții. Iau mită...

— Puțule, dar cine n-o ia ? He-he-he. Ai găsit cu ce să mă uimești !

— Și afară de asta eu n-am drept să mă însor până nu voi afla hotărîrea soartei mele... V-am tănuit până acuma, dar astăzi trebuie să aflați tot... sint dat în judecată pentru delapidare...

— Dat în judecată ? — incremeni Kondrașkin. M-da... o noutate... Nu știam asta. Ai dreptate, nu poți să te însori până nu s-a hotărî soarta ta... Ai delapidat mult ?

— O sută patruzeci de mii.

— M-da... sumă mare ! Intr-adevăr miroasă a Siberia istoria asta... Iaca așa se poate prăpădi fata fără nicio vină. Atunci nu-i nimic de făcut, Dumnezeu cu tine...

Milkin respiră ușor și întinse mina spre pălărie...

— Dealtfel, continuă Kandrașkin, după citeva clipe de gîn-

dire, dacă Nastenka te iubește, ea poate să meargă acolo cu dumneta. Ce fel de dragoste e aceea care se teme de sacrificii? Și afară de asta gubernia Tomsk e foarte fertilă. În Siberia, dragul meu, se trăește mai bine decît aici. Eu însumi aș pleca, dacă n-aș avea familie. Poți să faci propunere!

— Incăpăținat al dracului! — se gîndi Milkin. Și-ar fi dat fata chiar după necuratul, numai ca să scape de ea.

— Asta încă nu-i tot, continuă el cu glas tare. Are să mă judece nu numai pentru delapidare, dar și pentru fals.

— Tot una! Aceiaș pedeapsă!

— Pfu!

— Dar ce dracu scuipi așa de tare?

— Ascultați-mă, nu v-am mărturisit încă tot... Nu mă siliți să vă dezvălui ceia ce alcătuește taina vieții mele... o taină grozavă!

— Nu vreau să cunosc tainele dumitale! Fleacuri!

— Nu-s fleacuri, Kiril Trofimici! Cînd veți auzi... cînd veți afla cine sînt, aveți să vă îngroziți... Sînt ocnaș evadat!

Kondrașkin sări cițiva pași îndărăt ca mușcat de un șerpe și incremeni pe loc. Un minut stătu el fără să scoată niciun cuvînt, privindu-l pe Milkin cu ochii plini de groază, apoi căzu în fotoliu și spuse cu glas schimbat:

— Nu mă așteptam, gemu el. — Pe cine am încălzit la pieptul meu! Pleacă! Pentru numele lui Dumnezeu pleacă! Să nu te mai văd! Oh!

Milkin luă pălăria și porni triumfător spre ușă.

— Stăi oleacă! îl opri Kondrașkin. — Cum se face că nu te-au prins până acuma?

— Trăesc cu un nume străin... E greu să mă prindă...

— Poate vei trăi așa chiar până la moarte, fără ca nimeni să nu afle cine ești dumneta... Mai stăi! Acuma ești un om cinstit, te-ai pocăit demult... Dumnezeu cu tine, lasă să fie așa, însoară-te deci!

Pe Milkin îl trecură sudorile... A minți dincolo de ocnaș evadat era imposibil, și-i rămînea numai să fugă în mod rușinos, fără să mai zică ceva... Și el era deja gata să se răpeadă la ușă, cînd îi veni în cap o idee...

— Ascultați-mă, încă nu știți tot! — spuse el. — Eu... sînt nebun, iar smintîții și nebunii n-au voie să se -nsoare.

— Nu cred! Nebunii nu judecă așa de logic...

— Probabil, nu vă dați samă dacă vorbiți așa! Nu știți oare că mulți nebuni sînt nebuni numai într-o anumită vreme, iar în intervale nu se deosebesc prin nimic de ceilalți oameni?

— Nu cred! Nu vorbi degeaba!

— Atunci am să vă aduc un certificat dela doctor!

— În certificat am să cred, iar în dumneata nu... bun nebun, nimic de zis!

— Peste o jumătate de ceas vă aduc certificatul, deocamdată la revedere...

Milkin apucă pălăria și se răpezi afară. După vreo cinci minute, el intra deja la prietinel său doctorul Fitiuev, dar, din nefericire, nimeri la el tocmai în momentul cînd acesta își po-trivea coafura după o mică ceartă cu soția sa.

— Dragă prietino, vin la tine cu o rugăminte!—se adresă el doctorului. — Iaca despre ce-i vorba: vor să mă încurce cu orice preț... ca să scăp de năpasta asta, m-am gîndit să mă dau drept nebun... procedeu hamletian oarecum... Înțelegi, nebunii nu pot să se însoare... fii un adevărat prietîn și dă-mi un certificat cum că sînt nebun!

— Tu nu vrei să te însori?—întrebă doctorul.

— Pentru nimic în lume!

— Atunci nu-ți dau niciun certificat,—spuse doctorul, atin-gindu-și coafura. Cine nu vrea să se însoare, nu-i nebun, ci dîmpotrivă, cel mai inteligent om... Cînd însă ai să vrei să te însori, atunci să vii la mine să-ți dau certificatul. Atunci are să se vadă bine că ai înebunit.

Traducere de A. Zacordoneț

